

בש"פ 8367/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8367/15

כבוד השופט ס' גוברמן
פלוני

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

עתירה לגילוי ראיה חסויה לפי סעיף 44(א) לפקודת
הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971

י"ב באדר א' התשע"ו (21.2.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד איתמר בן גביר

בשם המבקש:

עו"ד יעל שרף

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני עתירה לגילוי ראיה חסויה על פי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

כתב האישום

2. נגד העותר ואדם נוסף הוגש כתב אישום החובק שלושה אישומים, ואשר ייחס לעותר עבירות של הצתה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 448(א) סיפא בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); השחתת פני מקרקעין ממניע של עיונות כלפי ציבור, לפי סעיף 196 בצירוף סעיפים 114 ו-29 לחוק העונשין; קשירת קשר לביצוע

עמוד 1

פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; קשירת קשר להשגת מטרה אסורה, לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין; הסתייעות ברכב לביצוע פשע, לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

3. על פי עובדות כתב האישום, העותר ואחרים שזהותם אינה ידועה (להלן: המציתים) קשרו קשר להצית את כנסיית הלחם והדגים והמנזר הסמוך לה (להלן בהתאמה: הכנסייה ו-המנזר), וזאת על רקע עמדה אידיאולוגית קיצונית העוינת את הדת הנוצרית ורואה בה עבודת אלילים אותה יש למגר. על פי המתואר, בליל יום 18.6.2015, הגיעו המציתים לאזור הכנסייה כשהם מצוידים בבקבוקים מלאי בנזין, ושם הציתו את חדר הישיבות שבמנזר ואת דלת מבנה המגורים בו שהו באותה עת שני כמרים. עוד מתואר כי המציתים ריססו כתובת שנאה על קיר המנזר. כן מתואר בכתב האישום כי כאשר הופיעו שוטרים בביתו של העותר כדי לעצרו ולערך חיפוש בביתו, הוא ניסה לחמוק מהבית. לבסוף, מצוין בכתב האישום כי העותר הפר צו הרחקה שיפוטי בכך שישב ברכבו של אדם עמו נאסר עליו להיפגש.

תעודת החיסיון

4. ביום 4.11.2015, שר הביטחון הוציא תעודת חיסיון לעניין ההליך הפלילי נגד העותר, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות (להלן: תעודת החיסיון). בתעודה נאמר כי מסירת ראיות ופרטי מידע הנוגעים לתחומים המפורטים להלן, עלולה לפגוע בביטחון המדינה: ראיות הנוגעות למקורות מידע של שירות הביטחון הכללי, ופרטי מידע שיש בהם לחשוף מקורות אלה; שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נהלי עבודה ודרכי השגת מידע של שירות הביטחון הכללי – לרבות תוכן העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; אמצעים טכניים של שירות הביטחון הכללי להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה; תפקידים, שמות ומשימות של עובדי שירות הביטחון הכללי. בתעודת החיסיון הובהר כי היא חלה גם על רשימת החומר והמידע החוסים תחתיה.

העתירה לגילוי ראיה

5. בעתירה שלפניי, טוען העותר כי תעודת החיסיון נוסחה באופן גורף, החורג מהמקובל, וכי לא צורף אליה כל פירוט של החומר החסוי. העותר סבור כי הוצאת תעודת חיסיון אינה משחררת את המשיבה מחובתה להעביר אליו את החומר הנתון תחת חיסיון בקווים כלליים, על מנת שתהיה לו אינדיקציה כלשהי לגבי טיבו של חומר זה. העותר מפנה לפסיקה העוסקת ברשימות של החומר החסוי, כאשר לעמדתו פסיקה זו מלמדת כי בכל מקרה חייבת המשיבה להעביר חומר כלשהו לידיו. בנוסף, העותר טוען כי בחומר החסוי ישנן ראיות מהותיות להגנתו, וכי חומר זה עשוי לסייע לו בחקירות הנגדיות. בפרט, ציין העותר כי ייתכן והמקור המודיעיני אשר הפליל אותו הוא-הוא הגורם אשר הצית את הכנסייה בפועל.

6. המשיבה בתגובתה טוענת כי לא ניתן לחשוף אף את רשימת החומר החוסה תחת החיסיון, מבלי לפגוע באינטרסים אשר לשמם הוצאה תעודת החיסיון. כן מדגישה המשיבה כי אין בחומר החסוי כל מסמך אשר הוא חיוני להגנתו של העותר. זאת, בין השאר, נוכח קיומו של חומר גלוי אשר קושר את העותר למעשים, ואשר היווה את הבסיס למעצרו של העותר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. משכך, המשיבה סבורה כי יש לדחות את הבקשה.

7. ביום 21.2.2016 התקיים דיון בפניי. לאחר שהצדדים השמיעו את טיעוניהם, נערך דיון במעמד צד אחד, במסגרתו מסרה המדינה לעיוני חומר חסוי, בהסכמת בא-כוח העותר. במעמד זה, הצגתי שאלות לבאת-כוח המשיבה

עמוד 2

ולנציגי שירות הביטחון הכללי וקיבלתי מענה מהם.

דין והכרעה

8. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים את תעודת החיסיון ואת החומר החסוי שנמסר לעיוני, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להיעתר לעתירה.

9. אפתח בסוגיית חיסיון רשימת החומר הסודי. הכלל הנקוט בפסיקת בית משפט זה הוא כי על התביעה להעביר פירוט ברמה זו או אחרת של חומר החקירה החסוי לנאשם, ככל שהדבר ניתן במסגרת החיסיון. רמת הפירוט משתנה ממקרה למקרה, תוך איזון בין האינטרס לאפשר לנאשם להתגונן כראוי מפני המיוחס לו לבין המטרה העומדת בבסיס הוצאתה של תעודת החיסיון (ראו: בש"פ 683/15 הירשמן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.2.2015); בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (24.2.2010)). כבר נקבע כי ייתכנו מקרים בהם עצם ההעברה של רשימת החומר החסוי או תיאור בקווים כלליים ביותר של מסמכים קיימים לידי הנאשם, עשויה לחתור תחת מטרת החיסיון ולפגוע בביטחון המדינה – ובמקרים אלו תוכל המדינה לחסות את רשימת החומר הסודי תחת החיסיון (ראו: בש"פ 6406/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (13.12.2015); בש"פ 4288/13 אוחנה נ' שר הביטחון – מדינת ישראל, פסקה 13 (23.10.2013) (להלן: עניין אוחנה)). היה וכך אירע, בית המשפט יבחן את רשימת החומר החסוי בהתאם למבחנים בהם נבחן החומר החסוי עצמו.

10. כלל היסוד לעניין עיון בחומר ראיות חסוי הוא כי כאשר יש בחומר זה מידע אשר יכול לשמש לקידום הגנתו של הנאשם, יגברו שיקולי הצדק בעניינו של הנאשם על שיקולי הביטחון המצדיקים את הטלת החיסיון. במסגרת זו המבחן שבית המשפט עורך הוא כפול. ראשית, בוחן בית המשפט אם יש בחשיפת החומר הסודי כדי לסכן את ביטחון המדינה. שנית, בוחן בית המשפט אם חומר זה הוא חיוני להגנתו של הנאשם – ואם התשובה היא בחיוב, אזי יש להורות על הסרת החיסיון (ראו למשל: בש"פ 3490/14 לנדסברג נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.6.2014); בש"פ 3690/15 שראפי נ' שר הבטחון – מדינת ישראל, פסקה 11 (29.6.2015)). אם נמצא כי החומר החסוי אינו חיוני להגנת הנאשם, אך גלומה בו תועלת עבור הנאשם, על בית המשפט לאזן בין התועלת אשר תצמח להגנת המבקש מגילוי החומר לבין הפגיעה באינטרס הביטחוני שעומד ביסוד תעודת החיסיון (ראו: בש"פ 3540/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (1.7.2015); בש"פ 3416/15 אלעמרני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.6.2014)).

11. מן הכלל אל הפרט – עיינתי בקפידה רבה ברשימת החומרים הכלולים בתעודת החיסיון, וזאת תחת ההנחה כי יש לבחון את הרשימה באופן מחמיר, נוכח היותה הבסיס המינימלי ליכולתו של נאשם לטעון נגד תעודת החיסיון (ראו והשוו: עניין אוחנה, פסקה 15; בש"פ 8430/15 עודה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (8.2.2016)). לאחר עיון כאמור, שוכנעתי כי הכללת הרשימה בתעודת החיסיון נעשתה כדן, משום שחשיפתה – אפילו בקווים כלליים – חותרת תחת מטרת החיסיון ועשויה להביא לפגיעה בביטחון המדינה. יתרה מכך, העיון ברשימת החומרים מגלה כי לא יהיה בחשיפתה לנאשם בקווים כלליים כדי לסייע להגנתו מפני האישומים נגדו.

12. כמו כן, עיינתי בחומר החסוי, בשים לב לקו ההגנה האפשרי שהועלה על ידי העותר, לפיו המקור המודיעיני אשר הפליל אותו הוא למעשה זה העומד מאחורי העבירות – ונחה דעתי כי חומר זה אינו חיוני להגנתו של העותר. בעניין זה, לא למותר להזכיר כי חיוניותה של ראיה חסויה להגנתו של נאשם נבחנת על יסוד חומר הראיות הגלוי שאתו על הנאשם

להתמודד. בהתאם לכך, נאמר כבר כי מקום שבו קיים חומר ראיות גלוי הקושר את הנאשם למעשים המיוחסים לו, לרוב לא תיתרם הגנתו מחשיפת המידע המודיעיני שהוביל לתפיסתו, אם אין בו לסתור את החומר הגלוי (בש"פ 2477/15 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.5.2015); בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 21-23 (24.2.2010)). במקרה שלפניי, סבורני כי נוכח חומר הראיות הגלוי העומד לחובתו של העותר, ולנוכח טיבו ומהותו של החומר הסודי – לא יהיה בהסרת החיסיון מעל החומר כדי לקדם את הגנתו של העותר; וכי אף אם תצמח לעותר תועלת כלשהי מהסרת החיסיון, זו אינה שקולה לפגיעה בביטחון המדינה אשר תיגרם מחשיפת החומר. אשר על כן, אני מוצא כי דין העתירה להידחות.

13. סוף דבר, העתירה נדחית.

ניתנה היום, י"ג באדר א' התשע"ו (22.2.2016).

ש ו פ ט